

Azərbaycanı dünyada tanıdan sənətkar

Fidan Əkrəm qızı Qasimova 17 iyun 1947-ci ildə Bakıda dünyaya gəlib. Nadir soprano sahibinin dünyaya göz açdığı ziyalı ailəsi, boya-başa çatdığı mühit onun musiqiyə bağlanmasının ilkin mənbəyi olub. Fidan və Xuraman Qasimova bacılarının valideynləri daim incəsənətlə bağlı olub, şeir yazıb, musiqiyə meyil göstərirlər. Niyazi, Fikrət Əmirov, Tofiq Quliyev və Bakı musiqi elitasının digər nümayəndələri tez-tez bu ailənin qonağı olublar. O zaman 4 yaşlı balaca Xuraman qonaqların xahişi ilə oxuyar, Fidan isə daha çox skripkada ifa edərdi. Bacılarda musiqiyə meyil uşaqlıqdan formalaşmağa başladı.

Fidan xanım Bülbül adına Musiqi Məktəbini bitirdikdən sonra 1966-cı ildə Ü.Hacıbəyli adına Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasına daxil olmuş, məhz parlaq istedadı və zəhməti sayəsində eyni vaxtda iki ixtisas – skripka və vokal üzrə

Mikaela ("Karmen" – Jorj Bize), Tatyana ("Yevgeni Onegin" – Pyotr Çaykovski), Nigar ("Koroğlu" – Üzeyir Hacıbəyli), Marqarita ("Faust" – Şarl Fransua Quno), Sevil ("Sevil" – Fikrət Əmirov) və digərlərindən ibarətdir. Onun zəngin repertuarına Azərbaycan bəstəkarlarından Üzeyir Hacıbəyli, Asəf Zeynallı, Qara Qarayev, Arif Məlikov, Niyazi, rus bəstəkarlardan Mixail Qlinka, Pyotr Çaykovski, Sergey Raxmaninov, Qərbi Avropa bəstəkarlarından A.Stradella, Iohan Sebastyan Bax, Georq Fridrix Hendel və başqalarının kamera-vokal əsərləri, eləcə də Azərbaycan xalq mahnıları – "Laçın", "Qubanın ağ alması", "Girdim yarın bağçasına" və s. daxildir.

Bakı Musiqi Akademiyasının professoru F.Qasimova son illər istedadlı gənclərə xeyli vaxt sərf edir, yorulmadan yeni gənc vokalçılar nəslini yetişdirməklə məşğul olur.

təhsil almışdır. 1974-cü ildə Moskva Konservatoriyasının aspiranturasını bitirdikdən sonra Bakıya qayıtmış, həmin vaxtdan M.F.Axundov adına Azərbaycan Dövlət Akademik Opera və Balet Teatrının solisti olmuş, həmçinin Azərbaycan Dövlət Konservatoriyasında (indiki Bakı Musiqi Akademiyası) ders deməyə başlamışdır.

Müğənninin 2008-ci ildə "Besame mucho" adlı albomu buraxılıb. "Eta Production" studiyasında yazılmış disk ölkənin birinci xanımı Mehriban Əliyevaya həsr olunub. Sənətkarın adı "Dünyanın 100 qadını" kitabına salınıb. Fidan Qasimovanın yaratdığı unudulmaz obrazlar qalereyası – Dezdemon, Aida ("Otello", "Aida" – Cüzeppe Verdi), Toska, Turandot, Mimi, Çio-Çio-san ("Toska", "Turandot", "Bohema", "Çio-Çio-san" – Cakomo Puccini),

Onların arasında beynəlxalq müsabiqələrin diplomantları və laureatları da az deyil.

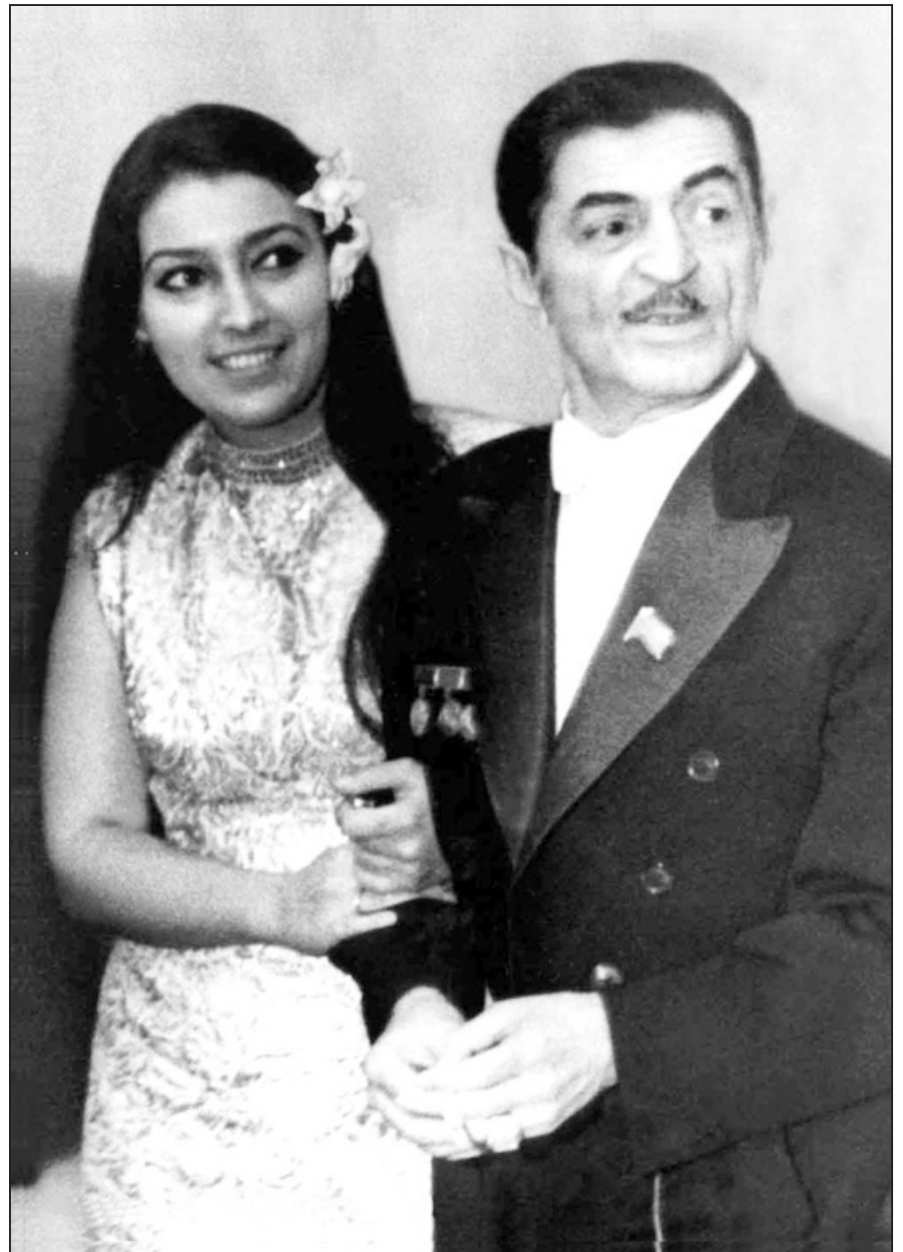
Xalq artisti Fidan Qasimova söhbət zamanı ulu öndər Heydər Əliyevlə bağlı xatirələrini də bizimlə bölüşdü: Ulu öndər mənə və bacım Xuramana "qızlar" deyə müraciət edərdi. Rəsmi xarici səfərlərə gedərkən ziyalılardan, mədəniyyət, incəsənət nümayəndələrindən ibarət dəstəni də çox vaxt özü ilə aparardı. Onların içərisində biz də var idik. Elə bir konsert proqramımız yox idi ki, o, şəxsən gəlib, bizi dinləyib, alqışlamasın. Xarici səfərlərdə olarkən bizimlə yaxından maraqlanırdı.

Moskvada çalışdığı illərdə, çox nadir hallarda konsertlərimizə özü gələ bilməyə də, mütləq ailə üzvlərini göndərirdi. Bu, ilk növbədə, bizə böyük hörmət

Dünyanın məşhur konsert salonlarından onu televiziya vasitəsilə dinləyəndə həmişə qürur hissi keçirmişəm. Azərbaycanın və SSRİ-nin Xalq artisti Fidan Qasimovanı deyirəm. Fidan xanım professional opera müğənnisidir. O, təkcə Azərbaycanın deyil, dünyanın məşhur bəstəkarlarının əsərlərini də məharətlə ifa edir. Geniş konsert proqramları ilə dəfələrlə Türkiyə, ABŞ, Almaniya, Böyük Britaniya, İsveç, Avstriya, Meksika, Rusiya, Fransa, İtaliya, Danimarka, Kuba, Türkiyə və dünyanın digər ölkələrində qastrollda olan sənətçi musiqisevərləri heyran qoymuşdur.

və dəstək idi. Heydər Əliyev Azərbaycan incəsənəti, musiqisi ilə qürur duyurdu. Bəzən xüsusi görüşlərində, şam yeməklərində bizimlə çox gözəl, səmimi, maraqlı söhbətlər aparardı. Azərbaycan bəstəkarlarının, ələlxüsus da Tofiq Quliyev, Cahangir Cahangirov, Səid Rüstəmov, Rauf Hacıyevin əsərlərini çox sevərdi və hətta bizimlə birgə oxuyardı. Yadımdan heç çıxmaz ki, 1996-cı ildə Xuraman xanım və mən onunla birlikdə şam yeməyində görüşmüşdük. Üçümüz birlikdə Niyazinin "Arzu" romansını ifa etmişdik. İfadan sonra bir az kədərənib, kövrəlmişdi. Daha sonra öz həyatı, ömür-gün yoldaşı Zərifə xanım haqqında bizə ürək dolusu

musiqisevərlərini sehləmiş, münisflər heyəti onu gümüş medala layiq görmüşdü. Təsədüfi deyil ki, bir il sonra "Berlinske Tidendə" qəzetində gənc qızın ifası o dövrün əfsanəvi opera müğənnisi Mirella Freni ilə müqayisə edilmişdi. Fidan Qasimova lətif ifası, hər musiqi frazasını dəqiq çatdırması, mahir sənətkarlığı sayəsində bir-birindən nüfuzlu müsabiqələrə qatılıb. 1975-ci ildə Niderlandda keçirilən beynəlxalq müsabiqənin iştirakçısı olub, 1977-ci ildə İtaliyada musiqiçilərin C.Viotti adına müsabiqəsinin birinci mükafatına layiq görülüb. Sənətçi beynəlxalq müsabiqələr laureatı adına layiq görülmüş ilk azərbaycanlı qadın müğənnidir.

danışdı. Ürəyini bizə açdı. Açıq deyərdi ki, o qədər məşğulam ki, sevdiiyim ailəmi, yaxınlarımı görməyə vaxt tapmıram.

Heydər Əliyevin yaşadığı şəərəfli həyat hər birimizə bir nümunədir. Hamı deyirdi ki, onun sizə xüsusi bir münasibəti, hörməti var. Bəli, tez-tez belə deyirlər. Çünki biz onunla hansı xarici səfərdə olurduqsa, ilk növbədə fikirləşirdik ki, doğma Azərbaycanı təmsil edirik. Prezidentimizin nə dərəcədə yüksək şəxsiyyət olduğunu bildirdik və bu nöqtəyi-nəzərdən mədəniyyətimizin səviyyəsini yüksək tuturuq".

Fidan xanım Prezident İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın Azərbaycan musiqi sənətinin inkişafına göstərdikləri böyük qayğıdan da ürək dolusu danışır: "Biz, Qasimova bacıları bu gün də onlardan böyük diqqət və qayğı görürük. Belə ki, iki il bundan öncə ölkənin ən nüfuzlu "İstiqlal" ordeninə layiq görüldüm. Azərbaycanın qədim, əzəli torpaqları işğaldan azad olunandan sonra indi bizim tək bir arzumuz var. O da həmin ərazilərdə olan mədəni abidələrin bərpa olunması, orada həyatın canlanması və məcburi köçkünlərin yenidən öz doğma yurdlarına qayıtmasıdır. Arzu edirik ki, Qarabağ bölgəsi öz keçmiş, gözəl və möhtəşəm həyatına qovuşsun".

O, böyük sənət yolu keçib. Məşhur operalardan ən çətin ariyalar Fidan Qasimovaya uğurlar gətirib. 1973-cü ildə İsveçrənin paytaxtı Cenevrədə keçirilmiş vokalistlərin beynəlxalq müsabiqəsinin finalında C.Puççinin "Bohema" operasından oxuduğu Miminin ariyası Avropa

Musiqi tənqidçiləri F.Qasimova haqqında "Maria Kallas və Renata Tibaldi kimi oxuyur" yazaraq müğənninin ifasından heyərləndiklərini gizlətməyib, onun səs çalarını, səhnə mədəniyyətini, zahiri gözəlliyini, fitri istedadını, fərdiliyini xüsusilə qeyd edib. Xarici mətbuat onun sənətini "Xəzər sahilindən olan möcüzə" və digər adlarla dəyərləndirib.

2015-ci ildə Böyük Britaniyanın Kembric Universitetinin tərtib etdiyi ensiklopediyada dünyanın ən tanınmış ifaçısı adına layiq görülərək, xüsusi diplomla mükafatlandırılıb. Fidan Qasimova Azərbaycanın musiqi mədəniyyətində yə ali mükafata layiq görülən beşinci ifaçıdır.

Onun əməyi müstəqil Azərbaycan dövlətində layiqli qiymətini alıb. Azərbaycanın (1983), SSRİ-nin (1988) Xalq artisti fəxri adlarına layiq görülmüş, Azərbaycan Dövlət Mükafatı laureatı (1984) olan F.Qasimova 1990-cı ildən Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının, 1992-ci ildən Türkiyənin İstanbul Dövlət Konservatoriyasının professorudur. Heydər Əliyev tərəfindən "Şöhrət" ordeninə, Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Şərəf" və "İstiqlal" ordenlərinə layiq görülüb.

Əlbəttə, bütün bunlar Fidan xanımın yaradıcı ömrünün bəzi məqamlarıdır. Hazırda müğənni ömrünün müdriklik çağını yaşayır. İnanırıq ki, F.Qasimova Azərbaycan musiqi sənətinə bundan sonra da böyük töhfələr verəcək.

M.MÜKƏRRƏMOĞLU,
"Xalq qəzeti"